

През 1997 г. започва работата по изчисляване на **хармонизиран индекс на потребителските цени (ХИПЦ)** във връзка с процеса на присъединяване на България към Европейския съюз (ЕС). Този предварителен ХИПЦ се изчислява въз основа на националния ИПЦ и използва националната класификация, която се различава от международната класификация СОICOP/НІСР¹.

Задачата на ХИПЦ е да измерва инфлацията с помощта на индекса на потребителските цени на **сравнима основа**, като се вземат под внимание разликите в националните дефиниции. ХИПЦ се изчислява като индекс на цените от Ласперов тип на базата на цените на стоките и услугите, налични за покупка на териториите на страната, за директното задоволяване на нуждите на потребителите. Въз основа на тази концепция и на Европейската система на сметки (ESA '95), обхватът на ХИПЦ се определя като "крайни парични потребителски разходи на домакинствата" (household final monetary consumption expenditures - НFMCE). Това дефинира стоките и услугите, населението и географската територия, които трябва да се обхванат, както и цените и теглата, които трябва да се използват. ХИПЦ се определя като потребителска инфлация или чист ценови индекс. "Чист" означава, че се отразяват единствено измененията в цените на текущия спрямо базисния период. Трябва да се подчертае, че ХИПЦ не измерва стойността на живота (cost-of-living). Теглата за индекса представляват агрегирани разходи на домакинствата за набор от стоки и услуги от обхвата на ХИПЦ и тези разходи са изразени като част от общите разходи за всички стоки и услуги в обхвата.

От 1999 г. досега постепенно са въведени изискванията на ЕС за конструиране и производство на ХИПЦ, като са направени редица методологични промени и подобрения в наблюдението на потребителските цени и изчисляването на ХИПЦ, който засега съвпада с националния ИПЦ. Много важен етап в работата на статистиката на потребителските цени е въвеждането на класификацията СОICOP/НІСР през 1999 година. Заедно с това се приема нов критерий за значимост при формиране на групите стоки и услуги. Въвежда се общ базисен период на цените, теглата и индексите за изчисляването на ИПЦ/ХИПЦ.

През 2000 г. са подобрени методите за попълване на липсващите цени, като се използва методът на т.нар. съвпадаща извадка; прилага се средна геометрична формула за изчисляване на индексите на най-ниско ниво; разширен е обхватът на стоки и услуги. Разработен е ревизиран временен

---

¹ Classification of Individual Consumption by Purpose for the purposes of НІСР (Класификация на разходите за индивидуално потребление по предназначение за целите на ХИПЦ).